

Suomen Paralympiakomitean ohjeet epäasiallisen käytöksen ja häirinnän ennaltaehkäisyyn ja käsittelyyn

Turvallinen toimintaympäristö muodostuu monesta tekijästä: sekä fyysisesti, henkisesti ja sosiaalisesti turvallisesta ympäristöstä. Turvallisen toimintaympäristön rakentamisessa on aina kyse myös vastuullisuudesta.

Tämä ohjeistus koskee kaikkeen Paralympiakomitean järjestämään ja vastuulla olevaan toimintaan osallistuvia henkilöitä, ja on suunniteltu avuksi heille.

Turvallinen toimintaympäristö on pohja kaikelle Paralympiakomitean toiminnalle

Turvallisen toimintaympäristön rakentuminen lähtee oikeista päätöksistä, ja päätösten mukaan tehdyistä toimista, sillä tärkeimmissä rooleissa ovat ennaltaehkäisy ja toimintatapojen kehittäminen.

Yksi keskeisistä asioista on yhteinen ymmärrys siitä, että toiminnassamme ei ole sijaa kiusaamiselle, häirinnälle, hyväksikäytölle ja epäasialliselle käytökselle.

Paralympiakomitea haluaa näillä ohjeilla auttaa jäsenyhdistyksiä ja -seuroja tämän linjauksen toteuttamisessa ja tukea lajien parissa toimivia tilanteiden ennaltaehkäisyssä ja käsittelyssä.

Apua epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisyyn ja tapauksiin puuttumiseen

Alle on koottu keinoja, joilla voit puuttua ja käsitellä kohtaamiasi tai havaitsemiasi epäasiallisen käytöksen tai häirinnän tilanteita.

1. Puutu paikan päällä.

Lähes kaikissa tilanteissa vaikuttavin ja paras toimintatapa on puuttua asiaan heti. Tuo huomiosi epäasiallisesta käytöksestä ilmi asianosaisille (liikkuja, urheilija, valmentaja, huoltaja, joukkueenjohtaja, erotuomari, kanssa katsojat ja muut toimijat, tapahtumaan tai koulutukseen osallistujat) heti tapahtumahetkellä.

Epäasiallista käytöstä voi olla esimerkiksi eri tilanteissa tapahtunut epäasiallinen huutelu tai epäasialliset kommentit katsomosta. Tarvittaessa näistä tilanteista on hyvä lähettää tietoa Paralympiakomitealle.

2. Ota asia puheeksi tapahtuman järjestäjän, valmennuksen tai seuran johdon kanssa.

Usein epäasiallisen käytöksen tai häirinnän tilanteita tapahtuu arjen toiminnassa – tapahtumissa, harjoituksissa, kilpailumatkoilla tai leireillä.

Tilanteet voivat syntyä esim. tapahtumaan osallistujien tai urheilijoiden kesken, tai urheilijoiden ja valmentajien tai osallistujien ja kouluttajien välille.

Mahdollisuuksien mukaan ota asia aina ensin puheeksi tapahtuman ensisijaisesti järjestävän yhdistyksen, seuran, seurajohdon, valmennuksen tai tapahtuman häirintäyhdyshenkilön kanssa.

Entä jos yllä olevat eivät ole mahdollisia?

1. Paralympiakomitean kurinpito on oikea väylä silloin, kun tilanteessa on rikottu sääntöjä, määräyksiä tai ohjeita kilpailusääntöjen määrittelyn mukaisesti ja kyseessä on Paralympiakomitean lajiliittovastuulaji.

Kurinpitoasia voi tulla vireille erotuomariraportin, vastalauseen, rikkomuksesta tehdyn ilmoituksen tai muuten Paralympiakomitean tietoon tulleen perustellun syyn johdosta.

Kilpailun tai ottelun osapuoli, pelaaja, erotuomari tai otteluvalvoja, joka katsoo oikeuttaan ottelutapahtumassa loukatun ja haluaa kurinpitoelimen päätöksen, tulee tehdä liitolle, sen määräämälle toimihenkilölle tai kurinpitoelimelle (lajin kilpailusääntöjen mukaisesti). [Linkki kurinpitosääntöihin](#)

2. **Et ole yksin -palvelu** on palvelu, jossa Väestöliiton asiantuntijat ovat auttamassa ja vastaamassa kysymyksiin ongelmatilanteissa. Et ole yksin on Väestöliiton ja suomalaisen urheilun yhteishanke. Paralympiakomitea on muiden lajiliittojen mukana tukemassa hanketta.

3. **ILMO-palvelu** on SUEK:in (Suomen Urheilun Eettinen Keskus) palvelu, johon voi raportoida epäasiallisen käytöksen ja häirinnän tilanteista. SUEK:in asiantuntijat arvioivat ilmoitukset, ja päättävät mahdollisista jatkotutkimuksista tai asian siirtämisestä viranomaisille.

4. **Whistleblowing** on Olympiakomitean hallinnoima ilmoituskanava, jonka tarkoituksena on lisätä urheiluyhteisön vastuullisuutta ja helpottaa epäkohdista raportointia. Jäsenjärjestökohtainen kanava on tarkoitettu ensisijaisesti seuroissa tapahtuvan toiminnan raportointiin, ja jäsenjärjestöön itseensä kohdistuvat ilmoitukset voidaan osoittaa Olympiakomitean hallinnoimaan kanavaan.

Mikäli siis koet, että et seurassasi voi ottaa asiaasi esille, voit laittaa viestiä anonyymisti Whistleblowing – ilmoituskanavan kautta. Valitsemalla ilmoituksen vastaanottajaksi Suomen Paralympiakomitean asia otetaan käsitteilyyn Paralympiakomitean toimesta.

5. **Paralympiakomitean häirintäyhdyshenkilöön** voi olla yhteydessä kaikissa tilanteissa. Pohdimme tilanteen käsittelyä aina tapauskohtaisesti. Turvallista toimintaympäristöä rakennamme yhdessä, ja siksi jokainen Paralympiakomitean tietoon tuleva tapaus tärkeä, sillä se auttaa kohdentamaan tukitoimia oikein.

Häirintäyhdyshenkilö on tukihenkilö, jonka tehtävänä on auttaa heitä, jotka ovat kokeneet häirintää, kiusaamista, syrjintää, väkivaltaa tai muuta epäasiallista käytöstä. Häirintäyhdyshenkilö auttaa myös erilaisissa henkilöiden välisissä ristiriitatilanteissa. Häirintäyhdyshenkilön tehtävänä on antaa keskustelutukea ja neuvontaa tilanteen selvittelyssä, sekä tukea oikean apua antavan tahon löytämisessä. (Häirintäyhdyshenkilön opas 2024. Väestöliitto)

Paralympiakomitean häirintäyhdyshenkilöinä toimivat tällä hetkellä erityisasiantuntija **Kati Kauhanen**, verkostokoordinaattori **Tiina Siivonen** ja viestintäpäällikkö **Jasmin Koskinen**.

Yhteydenotot häirintäyhdyshenkilöihin:

* voit soittaa tai laittaa viestiä

* sähköpostilla tulleisiin yhteydenottoihin pyritään vastaamaan mahdollisimman pian

Häirintäyhdyshenkilön kautta Paralympiakomitean tietoon tulevien tapausten käsittely:

- Jokainen Paralympiakomitean häirintäyhdyshenkilön tietoon tuleva tapaus arvioidaan tapauskohtaisesti.
- Häirintäyhdyshenkilö voi neuvoa ja ohjeistaa tapauksen selvittämisessä.
- Häirintäyhdyshenkilö konsultoi Paralympiakomitean sisällä asiaan liittyvää asiantuntijaa tai muuta ulkopuolista tahoa, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi asian selvittämisessä.
- Häirintäyhdyshenkilö ei voi asettaa rangaistuksia tai tehdä tapausten suhteen osapuolia velvoittavia ratkaisuja. Häirintäyhdyshenkilö voi kuultuaan kaikkia osapuolia todeta ja esittää mahdollisia toimenpidesuosituksia.
- Häirintäyhdyshenkilölle tulevat tapaukset kirjataan, ja tietoja säilytetään yksi (1) vuosi. Yhteydenottojen pohjalta tehtyihin raportteihin on häirintäyhdyshenkilön lisäksi pääsy Paralympiakomitean pääsihteerillä.
- Mikäli tapauksessa on syytä epäillä rikosta, siirretään asian käsittely aina viranomaisille.

#etoleysin #häirintäyhdyshenkilö #ennaltaehkäisy #epäasiallinenkäytös #häirintä
#turvallinentoimintaympäristö

Lisätietoja Paralympiakomiteassa antavat:

Kati Kauhanen, erityisasiantuntija	kati.kauhanen@paralympia.fi	0445490354
Tiina Siivonen, verkostokoordinaattori	tiina.siivonen@paralympia.fi	040 833 4869
Jasmin Koskinen, viestintäpäällikkö	jasmin.koskinen@paralympia.fi	050 553 5667